

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :
Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :
Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Harminczegyedik évfolyam. XII. füzet. 1892. december hó

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak, 3 frt kedvezményi árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Alkotmány utca, 10. szám. II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

A fagyapot gyártásáról.

Irta: Máhr Károly, urad. erdőmester.

A fagyapot (Wollin) az utolsó 10—15 év alatt oly széles körű alkalmazásra talált, hogy ebből folyólag gyártása maig már egészen önálló iparaggá fejlődött ki. Mennél jövedelmezőbb üzeművé óhajtván tenni ezt az új iparágat, a fagyapot termelésére gépeket szerkesztettek össze és állítottak elő, melyeknek munkabírása azonban általánosságban véve messze mögötte marad annak a mértéknek, a mit a gépgyárosok a vevők előtt kilátásba helyezni szoktak.

Noha a fagyapot már manapság is igen sokoldalú alkalmazásnak örvend, nézetem szerint e tekintetben nem érte el még a határt, sőt még csak ezentul fog igazában terjedni. Különbén ez most, amidőn épen a termelés meg lehetőszen fedezi a keresletet, nem is ártana.

A tultermelésnek természetesen az a következménye, hogy az áru forgalmi ára állandó csökkenésben van, a mi megént egyes termelőket már az üzemnek megszüntetésére kényszerített.

Fagyapotot tulajdonképen valamennyi lágyfanemből — kivéve az erdei fenyőt — lehet gyártani, csak jó minőségű legyen a fa s különösen ágmentes, mert csak ilyen fából kerül ki finom termény. E mellett kell, hogy a fa teljesen légszáraz legyen, mert a megnedvesedett vagy a friss vágatu fát sikerrel feldolgozni épinséggel nem lehet.

A mi fagyapotgyárunkban csak a hárs- és a nyárfát használják fel a termelésre, s két különböző rendszerű géppel dolgozunk.

Az egyik hármás járatu gép az »Israel testvérek« bécsi cégnek szabadalmazott rendszere szerint készült.

A másik körkerek gép pedig, mely szintén hármás járatu, »Schranz C. és Rödiger G.« bécsi cégnek szabadalmazott rendszere szerint van szerkesztve.

A két gépet egy nyolczlóerejű gőzgép tartja működésben, s kívülök még a gőzfűrész, a köszörülőt s a csomagoló sajtót is hajtja.

A két gép munkabírásának s a feldolgozott fanemek gyapot-hozadékának kipuhatolása végett pontos kísérleteket tettem, melyek eredményét a következő adatokkal mutatom be.

A) Izrael testvérek gépe.

Az első kísérlet szerint:

2 *ürm*³ lekérgezett nyár hasábfá 726 *kg* súly mellett szolgáltatott:
 363 *kg* tehát 50 % finom fagyapotot;
 236 » » 33 » tüzelő anyagként felhasználható hulladékot; és
 127 » » 17 » felhasználhatlan hulladékot.

A munkaidő 19 órára terjedt, úgy, hogy egy órára 19·1 *kg* fagyapot esik, egy napra pedig, 13 munkaórát véve fel, 248·3 *kg*.

A második kísérlet szerént:

2 *ürm*³ legérgezett hárs hasábfá 839 *kg* súly mellett szolgáltatott:
 624 *kg*, tehát 74 % finom fagyapotot;
 137 » » 16 % tüzgyújtásra alkalmas hulladékot;
 78 » » 10 % felhasználhatlan hulladékot.

A munkaidő 26 órára terjedt, óránként tehát 24 *kg*, naponként pedig, 13 munkaórát véve fel, 312 *kg* fagyapot termelhető.

B) A Schranz és Rödiger-féle géppel.

Az első kísérlet szerént:

2 *ürm*³ legérgezett nyár hasábfá 733 *kg* súly mellett szolgáltatott:
 406 *kg*, tehát 55 % durva fagyapotot;
 282 » » 39 % tüzgyújtásra használható hulladékot;
 45 » » 6 % felhasználhatlan hulladékot.

A munkaidő 15 órára terjedt, úgy, hogy egy órára 17 *kg* fagyapot esik, egy napra pedig, 13 órás munkanapot véve fel, 351 *kg*.

A második kísérlet szerént:

2 *ürm*³ lekérgezett hárs hasábfából kikerült 825 *kg* súly mellett:
 660 *kg*, tehát 80 % fagyapot;
 82·5 » » 10 % tüzgyújtásra alkalmas hulladék;
 82·5 » » 10 % felhasználhatlan hulladék.

Munkaidő 18 órára terjedt; termelhető tehát óránként 36·6 *kg*, naponként pedig, 13 órás munkanapot véve fel, 466 *kg* fagyapot.

A gömbölyűfából 10—15 %-kal kevesebb fagyapot kerül ki, mint a hasábfából.

A bemutatott kísérleti adatokból világosan kiderül, hogy a hárs jóval több fagyapotot szolgáltat, mint a nyárfa, eltekintve a két fanem között levő sulybeli különbözőségtől.

A hársfa ugyanis sulyának átlag 77%-ával, a nyárfa pedig csak 52 $\frac{1}{2}$ %-ával felérő mennyiségű fagyapotot ad.

E különbözőségnek főleg abban van az oka, hogy a nyárfát kevésbé lehet gyalulni s ennél fogva nagy mennyiség (47 $\frac{1}{2}$ %) esik belőle hulladék közé.

A mi pedig a nálunk üzemben levő gépek termelő képességét, a termény minőségét is tekintetbe véve, illeti, ebből a szempontból határozottan Israel testvérek gépjét kell első helyen említeni, ámbár durvább fagyapot termelésére a Schrauz és Rödiger czég gépét is bátran lehet ajánlani.

A bükkfának egyik újabb értékesítése.

Irta: Gaul Károly.

Általánosan ismeretes, hogy hazánk közgazdaságára s különösen az erdőgazdaságra nézve mily fontos a bükkfa minél terjedelmesebb alkalmazásának kérdése, annál is inkább, mert a bükkfa a mi lomberdeinkben tudvalevőleg igen nagy mennyiségben van képviselve, s így annak tüzelesre való fölhasználásánál jobb értékesítése s ilyen értékesítési módnak előteremtése erdőbirtokosainkra nézve kétségtelenül égető s életbevágó kérdést képez.

A bükkfának ipari értékesítése egy idő óta s főleg az utolsó évtized alatt az alsóausztriai iparegyesületben és a